

TER ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

TER INFORMATIE

Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

nota

Nota Kamerbrief Appreciatie Commissievoorstellen
Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 15
maart 2024

Directoraat-generaal Agro

Directie Europees,
Internationaal en Agro
economisch beleid

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

15 maart 2024

Kenmerk

[Redacted]

Kopie aan

[Redacted]

Parafenroute

[Redacted]

Aanleiding

De Europese Commissie (hierna: de Commissie) heeft op 15 maart jl. een pakket gepresenteerd met een voorstel voor een verordening tot wijziging van twee verordeningen over het GLB (hierna: het verordeningvoorstel), een voorstel voor een gedelegeerde handeling, en een non-paper over het versterken van de positie van de boeren in de waardeketen. Normalerweise zou (alleen) voor het verordeningvoorstel een BNC-fiche moeten worden opgesteld. In overleg met BZ is vanwege de zeer korte termijn waarbinnen besluitvorming over het pakket wordt beoogd - mogelijk al in de week van 25 maart a.s. - ervoor gekozen om de kabinetsappreciatie van het verordeningvoorstel in een brief aan de Kamer te sturen.

In bijgevoegde Kamerbrief beschrijft u de context van de voorstellen, de inhoud en de kabinetsappreciatie van de voorstellen. In de toelichting staat een korte samenvatting van het voorstel.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met Kamerbrief en de kabinetsappreciatie van het verordeningvoorstel.
- U wordt geadviseerd deze brief te ondertekenen en te verzenden naar beide Kamers.

Kernpunten

- Besluitvorming over het verordeningvoorstel zal zeer snel moeten plaatsvinden, wil de verordening nog onder het mandaat van de huidige Commissie en het huidige Europees Parlement worden vastgesteld.

Bijlage(n)

04

Daarom vindt besluitvorming in de Raad mogelijk al in de week van 25 maart a.s. plaats. Omdat het tijdspad bijzonder krap is, streven de Commissie en het Belgisch Voorzitterschap ernaar dit voorstel zonder wijzigingen vanuit de lidstaten aan te nemen. Op deze manier wil de Commissie faciliteren dat de maatregelen nog in 2024 in kunnen gaan.

- Het is de verwachting dat de voorstellen brede steun onder de lidstaten krijgen.
- Voorstellen en appreciatie:
 - Algemene opmerkingen: u geeft aan de voortvarendheid van de Commissie om de boeren snel te willen helpen, te verwelkomen. U geeft ook aan dat door deze snelheid op dit moment niet alle doorwerking van de wijzigingsvoorstellen te overzien is; zowel de doorwerking naar overige beleidsterreinen als in de uitvoering en handhaving. Deze doorwerking kan groot zijn en gaat, indien dit het geval is, vervolgens ten koste van de huidige uitvoering van het NSP (incl. mogelijk hogere kosten). Dit komt tot uiting wanneer de voorstellen in het Nederlandse NSP worden doorgevoerd.
 - Appreciatie: De voorstellen zien voornamelijk op de mogelijkheid de helft van de in de EU-verordening vastgelegde GLMC's aan te passen naar de situatie van de lidstaten. Deze hebben mogelijk een positieve doorwerking voor de landbouwpraktijk. Het voorstel om de verplichting om 4% niet productief areaal te hebben (GLMC8a) zou vervallen. Vooral in regio's in Nederland (bijv. Zuid-West Nederland, Flevoland en Noord-Oost Groningen) met weinig landschapselementen kan dit voordelig zijn voor boeren. Het afschaffen zal naar verwachting een negatief effect hebben op de beoogde doelbereik, waaronder biodiversiteit. Om dit te beperken verplicht de EC de lidstaten een ecoregeling voor stimulering van niet-productieve gronden aan te bieden. In Nederland is dit deels al het geval. Dit zal een grotere druk leggen op het budget van de ecoregeling.
 - De Commissie stelt voor niet meer te controleren of te sanctioneren op conditionaliteit- en regelingsbeheerseisen van aanvragers met minder dan 10 hectare. Waar de GLB-eisen ook vanuit nationale wetgeving komen, blijven de controles regulier mogelijk. De bedrijven moeten nog wel aan de GLB-eisen voldoen, maar bij afwezigheid van de GLB-controles en sancties is de verwachting dat de naleving zal dalen. Dit werkt negatief door in het met de conditionaliteit beoogde doelbereik en is een punt van zorg dat aan de Commissie zal worden overgebracht. Dit punt wordt als aandachtspunt genoemd in de waardering van de proportionaliteit van het voorstel (positief met een aandachtspunt).
 - Het voorstel geeft de mogelijkheid om het NSP twee keer per jaar aan te passen, wat tegemoetkomt aan uw inbreng in de Landbouw- en Visserijraad. De gewenste versnelling in de beoordeling van wijzigingen is niet opgenomen. Ook is niet

voorzien in de door u ingebrachte verzoek om flexibiliteit in de GLB-budgetten.

- U geeft in de brief aan dat u naar aanleiding van het voorstel zult vragen naar de mogelijke uitwerking van de verplichte ecoregeling voor aanleg van landschapselementen en aandringen op een goede borging van naleving van de GLMC's, ook bij bedrijven met minder dan 10 hectare.
- Over de uitvoering (door RVO) wordt het volgende opgemerkt in de brief:

Het doorvoeren van wijzigingen zal op dit moment voor RVO een forse impact hebben en hoogstwaarschijnlijk tot gevolg hebben dat de inzet voor bijvoorbeeld de voorinschrijving, gepland voor oktober 2024, niet gedaan kan worden. Een prioritering zal noodzakelijk zijn voor het doorvoeren van deze wijzigingen.

[...]

De uitvoering van het NSP in Nederland is reeds gestart. Boeren kunnen zich sinds 1 maart jl. aanmelden via de Gecombineerde Opgave. Doorvoering van maatregelen in 2024 zal niet kunnen zonder hoge uitvoeringskosten en verlies aan kwaliteit van de uitvoering. Indien eventuele aanpassingen gefaseerd worden uitgevoerd in 2025 of 2026, kan de uitvoering daarvan beter worden ingepast.

Alles afwegende staat het kabinet positief tegenover de voorstellen van de Commissie, mits een gecontroleerde invoering mogelijk is.

RVO is gevraagd de gevolgen van het voorstel voor de uitvoering verder in kaart te brengen. Hierop zal de brief nog worden aangevuld.

- Gedelegeerde handeling GLMC 1 (blijvend grasland):
 - Lidstaten kunnen éénmalig gedurende de huidige GLB-periode, onder voorwaarden, de huidige norm (de verhouding van het totaal areaal van blijvend grasland ten opzichte van het totale landbouwareaal niet mag dalen met meer dan 5%) naar beneden bijstellen.
 - Voor Nederland is een aanpassing van deze norm niet in lijn met de beleidsdoelstelling zoals uitgerekt in het 7^e actie programma betreffende de nitraatrichtlijn.
- Traject:
 - De Tweede Kamer heeft een schriftelijk overleg aangekondigd ter voorbereiding van de Landbouw- en Visserijraad van 26 maart a.s. (op 15 maart is besloten om het aangekondigde Commissiedebat van 19/20 maart te vervangen door een SO). De deadline voor inbreng van TK is vóór de verzending van deze kabinetsappreciatie naar beide Kamers. Het is waarschijnlijk dat de Kamer naar aanleiding van deze kabinetsappreciatie een Tweeminutendebat (TMD) zal aanvragen. De stemmingen zullen waarschijnlijk op 21 maart plaatsvinden o.v.b. van het TMD.

Directoraat-generaal Agro

Directie Europees,
Internationaal en Agro
economisch beleid

- Tijdens de Landbouw- en Visserijraad (LVR) van 26 maart zal er, in opvolging van de LVR van 26 februari, gesproken worden over de snelle en structurele antwoorden op de crisissituatie in de landbouwsector.
- De voorstellen van de Commissie zijn op 15 maart direct na publicatie gedeeld met de Tweede Kamer.
- De maatregelen zullen op 18 maart in het CSA worden besproken. In hoeverre ze ook tijdens de LVR van 26 maart worden besproken, is onduidelijk. De Commissie streeft in ieder geval naar besluitvorming in de week van 25 maart.

Kenmerk

DGA-EIA / 46168267